

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
Dalmatinova 4
1000 Ljubljana

e-pošta: lucka.bohm@sindikat-zsss.si

Številka: 007-182/2021/2
Datum: 20. 04. 2021

Zadeva: 28. april, svetovni dan varnosti in zdravja pri delu
Zveza: Vaše zaprosilo – e-pošta, z dne 12. 4. 2021

Spoštovani,

na Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ste naslovili prošnjo za podatke in statistiko o poškodbah/nezgodah pri delu in poklicnih boleznih v letu 2020 ter druga naša opozorila/spoznanja v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, za pripravo tiskovne konference ob svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu.

Za leto 2020 še ni objavljenih statističnih podatkov o poškodbah pri delu, zato podajamo podatke za leti 2018 in 2019. Od leta 2013 se za poškodbe pri delu ne štejejo več poškodbe poti na delo in z dela.

V letu 2018 je bilo število poškodb pri delu 13.945 od tega 10.308 pri moških in 3.637 pri ženskah, v letu 2019 je bilo 13.926 poškodb pri delu od tega 10.250 pri moških in 3.676 pri ženskah.

Glede na gospodarsko dejavnost, kjer je evidentirano največje število poškodb pri delu in število le-teh, se leto 2019 ne razlikuje dosti od leta 2018.

Največ poškodb pri delu je v predelovalni dejavnosti, sledi gradbeništvo, trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter promet in skladiščenje.

V večini dejavnosti je večje število poškodb pri moških, razen pri dejavnostih, kot so: gostinstvo, izobraževanje ter zdravstvo in sociala. Pri teh dejavnostih je pri ženskah več poškodb pri delu, kot pri moških.

Največ poškodb pri delu je evidentiranih pri izvajanju storitev in pomoči za splošno javnost, sledi gibanje, vključno na/v transportnih sredstvih in nato vzdrževanje, popravila, naravnanje, prilagajanje.

Podrobnejše podatke o poškodbah pri delu najdete na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ) <https://podatki.nijz.si/> zdravstveno varstvo prebivalstva/poškodbe pri delu:

Glede Pravilnika o poklicnih boleznih (v nadaljnjem besedilu: Pravilnik) je ministrstvo s pripravo pričelo že 2015. V delovno skupino, ki je pripravljala Pravilnik so bili poleg predstavnikov ministrstva in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve vključeni tudi predstavniki delodajalcev, sindikatov, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nacionalnega inštituta za varovanje zdravja, Razširjenega strokovnega kolegija za medicino dela, prometa in športa, Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa in Inšpektorata Republike Slovenije za delo. Pri pripravi bodoče ureditve se je zasledovalo cilj, da se zagotovi pravice, kot jih določa veljavna zakonodaja (Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO in 51/21; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 189/20 – ZFRO in 51/21; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2).

Predlog Pravilnika je bil predstavljen na Ekonomsko socialnem svetu leta 2017 in ureja:

- poklicne bolezni in dela, na katerih se pojavljajo te bolezni,
- način ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicnih boleznih,
- vstop v sistem in vstopne dokumente za začetek postopka,
- plačnika postopkov ugotavljanja in potrjevanja poklicne bolezni in
- pogoje ob katerih se bolezni šteje za poklicno bolezen.

Seznam poklicnih boleznih je skladen s Evropsko priporočeno listo poklicnih boleznih. Na podlagi sklepa Ekonomsko socialnega sveta se je delovna skupina dopolnila s člani in preoblikovala v Strokovni odbor za državno ureditev in javne zadeve za obravnavo osnutka Pravilnika o poklicnih boleznih. Strokovni odbor se je sestel v decembru 2017 in februarju 2018. V poteku usklajevanja Pravilnika s socialnimi partnerji, se je izkazalo, da socialni partnerji v okviru socialnega dialoga niso dosegli soglasja. Poudariti moramo tudi, da je Služba Vlade RS za zakonodajo izpostavila, da je področje poklicnih boleznih v ZPIZ-2 podnormirano, kar ni mogoče reševati s podzakonskim aktom, temveč je potrebno dopolniti temeljno zakonodajo, v tem primeru, bodisi ZPIZ-2 ali pa vsebino urediti v ZZVZZ, ter v slednjem podati pravno podlago za sprejem Pravilnika.

Žal zaradi večjih razlogov, nov ZZVZZ, ki bi podal tudi razširjeno zakonsko podlago za sprejem Pravilnika še ni bil sprejet. Do uveljavitve novega predpisa pa se še vedno uporablja Pravilnik o seznamu poklicnih boleznih (Uradni list RS, št. 85/03, 43/11 – ZVZD-1 in 96/12-ZPIZ-2).

Ministrstvo podpira prizadevanja za ureditev področja na jasen, pregleden ter učinkovit način za ugotavljanje, potrjevanje ter prijavljanje poklicnih boleznih tudi z vidika zagotavljanja varnega in zdravega dela na delovnih mestih. Nov pravilnik, ko bo sprejet, bo namreč omogočil detekcijo poklicnih boleznih tudi kot prepoznaven kazalnik stanja varnosti in zdravja pri delu pri konkretnem delodajalcu in v posamezni dejavnosti za potrebe usmerjenega nadzora inšpektorata za delo.

Glede statistike poklicnih boleznih naj omenimo, da NIJZ sodeluje v Eurostatovem pilotnem zbiranju podatkov. Posebej za ta namen pridobivajo podatke o priznanih poklicnih boleznih na invalidskih komisijah ZPIZ-a. Eurostat je pred nekaj tedni iz teh pilotno zbranih podatkov objavil profile držav na temo poklicnih boleznih.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics> , under the section Access the statistics, you will be able to access the country profiles.

Ker sistem ugotavljanja poklicnih bolezni v Sloveniji ne daje prave slike o obsežnosti problematike, niso objavljeni absolutni podatki, temveč le porazdelitev po diagnozah, spolu in starosti.

Pri odgovoru na naš dopis se obvezno sklicujte na številko tega dopisa.

S spoštovanjem,

Pripravili:
Tanja Mate in
mag. Teja Ilc

Mojca Gobec,
Vodja sektorja za preprečevanje
bolezni in poškodb

